

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการส่งเสริมการใช้สารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ ของสำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี เป็นการสำรวจโดยมีวิธีดำเนินการวิจัยดังต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. การสร้างเครื่องมือในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้แบ่งเป็น 3 กลุ่ม คือ 1) นักศึกษาที่กำลังศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 7,314 คน 2) นักศึกษาที่กำลังศึกษาระดับปริญญาโท จำนวน 386 คน และ 3) อาจารย์ จำนวน 202 คน (สำนักส่งเสริมวิชาการ มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี 2553)

1.2 กลุ่มตัวอย่าง

1.2.1 กลุ่มนักศึกษา กำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (stratified random sampling) จำแนกตามคณะวิชาและใช้ตารางสำเร็จรูป เครชชีและมอร์แกน (Krejcie and Morgan 1970 : 608) กำหนดให้นักศึกษาระดับปริญญาตรีจำนวน 367 คน และนักศึกษาระดับปริญญาโทจำนวน 196 คน (ดังตารางที่ 3.1)

1.2.2 กลุ่มอาจารย์ กำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (stratified random sampling) จำแนกตามคณะวิชาและใช้ตารางสำเร็จรูป เครชชีและมอร์แกน (Krejcie and Morgan 1970 : 608) กำหนดไว้ จำนวน 132 คน (ดังตารางที่ 3.1)

ตารางที่ 3.1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

คณะ	นักศึกษาปริญญาตรี		นักศึกษาปริญญาโท		อาจารย์	
	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
ครุศาสตร์	441	22	164	83	50	33
มนุษยศาสตร์ฯ	1,066	53	110	56	58	38
วิทยาศาสตร์ฯ	923	46	-	-	42	27
วิทยาการจัดการ	4,884	246	112	57	52	34
รวม	7,314	367	386	196	202	132

หมายเหตุ คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ไม่เปิดสอนระดับปริญญาโท

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ แบบสอบถามประกอบด้วย แบบสอบถาม นักศึกษา แบบสอบถามอาจารย์ และแบบสอบถามผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งผู้วิจัยได้ที่พัฒนาขึ้นจากการ ทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง และผลการศึกษา สภาพการใช้และปัญหาการใช้สารสนเทศ อิเล็กทรอนิกส์ของนักศึกษาและอาจารย์ และผลการศึกษาความคิดเห็นต่อกิจกรรมการส่งเสริมการ ใช้สารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ของนักศึกษาและอาจารย์ ดังนี้

2.1 การสร้างเครื่องมือการวิจัย ผู้วิจัยได้จัดทำเครื่องมือการวิจัย ดังนี้

1) แบบสอบถามนักศึกษาแบ่งเป็น 4 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 สภาพการใช้สารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์

ตอนที่ 3 ปัญหาการใช้สารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์

ตอนที่ 4 ความคิดเห็นต่อกิจกรรมการส่งเสริมการใช้สารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์

2) แบบสอบถามอาจารย์ แบ่งเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 สภาพการใช้สารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์

ตอนที่ 3 ปัญหาการใช้สารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์

ตอนที่ 4 ความคิดเห็นต่อกิจกรรมการส่งเสริมการใช้สารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์

3) แบบสอบถามผู้ทรงคุณวุฒิ ตรวจสอบรูปแบบกิจกรรมการส่งเสริมการใช้

สารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ ประกอบด้วย ร่างรูปแบบการส่งเสริมการใช้สารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ ตามแนวคิดการส่งเสริมการตลาด 1) ด้านการประชาสัมพันธ์ ผ่านสื่อต่างๆ ได้แก่ สื่อสิ่งพิมพ์ สื่อกิจกรรม สื่อโสตทัศน์ และสื่อออนไลน์ 2) ด้านการขายโดยบุคคล ได้แก่ การจัดอบรม/การสอน การใช้โดยจัดอบรมการใช้สารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์เป็นรายบุคคลและตามคำขอ การจัดทำ บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์และแนะนำการใช้สารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ การจัดทำบรรณานุกรม การจัดบุคลากร ช่วยสืบค้น การรับคำค้นและส่งผลผ่านอีเมล 3) ด้านการส่งเสริมการขาย ได้แก่ การให้รางวัลผู้ที่นำ สารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ไปใช้อ้างอิงตามเกณฑ์ที่กำหนด

2.2 การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยจัดทำเครื่องมือการวิจัยที่สร้างขึ้นไปตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ดังนี้

2.2.1 การหาความตรง เป็นการหาความตรงเชิงเนื้อหาโดย ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5

ท่าน (ดูภาคผนวก ค) ผลการพิจารณาพบว่า

1) แบบสอบถามนักศึกษา มีข้อแก้ไขดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม ข้อ 7 ถามว่า ขณะนี้ ท่านกำลังทำผลงานทางวิชาการ “ประเภทใดอยู่” เป็น “ประเภทของผลงาน”

ตอนที่ 2 สภาพการใช้สารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ผ่านเครือข่ายของ มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี ข้อ 11 “เว็บไซต์ที่ท่านใช้ในการสืบค้น” เป็น “ช่องทางในการสืบค้น” และข้อ 14 “ชื่อเรื่อง” เป็น “ชื่อวารสาร / หนังสือ/บทความ”

ตอนที่ 4 ข้อ 4.1 ในตารางวัดระดับจาก “ระดับการใช้” เป็น “ระดับการใช้เพิ่มขึ้น”

2) แบบสอบถามอาจารย์ มีข้อแก้ไขดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม ข้อ 7 ถามว่า ขณะนี้ ท่านกำลังทำผลงานทางวิชาการ “ประเภทใดอยู่” เป็น “ประเภทของผลงาน”

ตอนที่ 2 สภาพการใช้สารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ผ่านเครือข่ายของ มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี ข้อ 11 “เว็บไซต์ที่ท่านใช้ในการสืบค้น” เป็น “ช่องทางในการสืบค้น” และข้อ 14 “ชื่อเรื่อง” เป็น “ชื่อวารสาร / หนังสือ/บทความ”

ตอนที่ 4 ข้อ 4.1 ในตารางวัดระดับจาก “ระดับการใช้” เป็น “ระดับการใช้เพิ่มขึ้น”

3) แบบสอบถามผู้ทรงคุณวุฒิ ตรวจสอบรูปแบบการส่งเสริมการใช้สารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ โดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 ท่าน (ดูภาคผนวก ข)

2.2.2 การหาความเที่ยง โดยการนำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับกลุ่มนักศึกษา และกลุ่มอาจารย์ที่ไม่ใช่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ นักศึกษาทั้งหมดจำนวน 30 คน และอาจารย์จำนวน 30 คน เพื่อหาความเที่ยงของแบบสอบถาม มาวิเคราะห์หาความเที่ยงโดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์ แอลฟาของ ครอนบาค (Cronbach's alpha coefficient) โดยกำหนดให้ได้ค่าความเที่ยงไม่น้อยกว่า 0.75 ขึ้นไป จากการนำไปทดลองใช้ ได้ค่าความเที่ยงของแบบสอบถาม ดังนี้

1) แบบสอบถามนักศึกษา ตอนที่ 3 ปัญหาการใช้สารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ ได้ค่าความเที่ยง 0.93 และ ตอนที่ 4 ความคิดเห็นต่อการจัดกิจกรรมส่งเสริมการใช้สารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ ได้ค่าความเที่ยง 0.94

2) แบบสอบถามอาจารย์ ตอนที่ 3 ปัญหาการใช้สารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ ได้ค่าความเที่ยง 0.97 และ ตอนที่ 4 ความคิดเห็นต่อการจัดกิจกรรมส่งเสริมการใช้สารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ ได้ค่าความเที่ยง 0.97

สรุปผล เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือแบบสอบถามนักศึกษาและแบบสอบถามอาจารย์ มีค่าความเที่ยงสูงกว่าเกณฑ์

2.3 การจัดทำเครื่องมือการวิจัยฉบับสมบูรณ์ ผู้วิจัยได้นำผลมาปรับปรุงเครื่องมือให้สมบูรณ์ โดยมีรายละเอียดเครื่องมือวิจัยดังนี้

1) แบบสอบถามนักศึกษา จำแนกเป็น 4 ตอน

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วยข้อความเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามได้แก่ เพศ ระดับการศึกษา สังกัดคณะ ประสพการณ์ในการใช้คอมพิวเตอร์ ลักษณะคำถามเป็นแบบให้เลือกตอบ

ตอนที่ 2 สภาพการใช้สารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ ประกอบด้วยข้อความให้เลือกตอบสำหรับผู้ที่เคยใช้และไม่เคยใช้สารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ (สำหรับผู้ไม่เคยใช้ให้ตอบข้อ 2 สาเหตุของการที่ไม่เคยใช้) และวัตถุประสงค์ในการใช้ วิธีการเข้าถึง วิธีการค้นหาสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ ช่องทางและความถี่ในการเข้าใช้ ระยะเวลาการสืบค้นและรูปแบบของสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ที่สืบค้นได้ การใช้สารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ ลักษณะคำถามเป็นแบบให้เลือกตอบ

ตอนที่ 3 ปัญหาการใช้สารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ ของนักศึกษาที่เคยใช้สารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ ในด้านต่างๆ 4 ด้านได้แก่ ด้านผู้ให้บริการ ด้านผู้ให้บริการ / บรรณารักษ์ ด้านสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ และด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและเครือข่ายการเชื่อมต่อ ลักษณะคำถามเป็นการประมาณค่า

ตอนที่ 4 การส่งเสริมการใช้สารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ
ธนบุรี เพื่อสอบถามความคิดเห็นต่อกิจกรรมการส่งเสริมการใช้สารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์

4.1 ความคิดเห็นต่อกิจกรรมส่งเสริมการใช้สารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์
ประกอบด้วยข้อคำถามเกี่ยวกับ กิจกรรมการส่งเสริมการใช้สารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์โดยอิง
แนวคิดการส่งเสริมการตลาด ประกอบด้วย การประชาสัมพันธ์ การขายโดยบุคคล และการ
ส่งเสริมการขาย ลักษณะคำถามแบบประเมินค่า 5 ระดับ

4.2 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมในบทบาทของผู้เกี่ยวข้อง
ได้แก่ ผู้บริหาร บรรณารักษ์ อาจารย์ผู้สอน และนักศึกษาต่อกิจกรรมการส่งเสริมการใช้
สารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ ลักษณะคำถามเป็นแบบปลายเปิด (ดูภาคผนวก จ)

2) แบบสอบถามอาจารย์ จำนวนเป็น 4 ตอน

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วยข้อคำถามเกี่ยวกับ
สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามได้แก่ เพศ ระดับการศึกษา สังกัดคณะ ประสพการณ์ใน
การใช้คอมพิวเตอร์ ลักษณะคำถามเป็นแบบให้เลือกตอบ

ตอนที่ 2 สภาพการใช้สารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ ประกอบด้วยข้อคำถามให้
เลือกตอบสำหรับผู้ที่เคยใช้และไม่เคยใช้สารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ (สำหรับผู้ไม่เคยใช้ให้ตอบข้อ 2
สาเหตุของการที่ไม่เคยใช้) และวัตถุประสงค์ในการใช้ วิธีการเข้าถึง วิธีการค้นหาสารสนเทศ
อิเล็กทรอนิกส์ ช่องทางและความถี่ในการเข้าใช้ ระยะเวลาการสืบค้นและรูปแบบของสารสนเทศ
อิเล็กทรอนิกส์ที่สืบค้นได้ การใช้สารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ ลักษณะคำถามเป็นแบบให้เลือกตอบ

ตอนที่ 3 ปัญหาการใช้สารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ ของนักศึกษาที่เคยใช้
สารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ ในด้านต่างๆ 4 ด้านได้แก่ ด้านผู้ใช้บริการ ด้านผู้ให้บริการ / บรรณารักษ์
ด้านสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ และด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและเครือข่ายการเชื่อมต่อ ลักษณะ
คำถามเป็นการประมาณค่า 5 ระดับ

ตอนที่ 4 การส่งเสริมการใช้สารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ
ธนบุรี เพื่อถามความคิดเห็นต่อกิจกรรมการส่งเสริมการใช้สารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์

4.1 ความคิดเห็นต่อกิจกรรมส่งเสริมการใช้สารสนเทศ
อิเล็กทรอนิกส์ ประกอบด้วยข้อคำถามเกี่ยวกับ กิจกรรมการส่งเสริมการใช้สารสนเทศ
อิเล็กทรอนิกส์โดยอิงแนวคิดการส่งเสริมการตลาด ประกอบด้วย การประชาสัมพันธ์ การขาย
โดยบุคคล และการส่งเสริมการขาย ลักษณะคำถามแบบประเมินค่า 5 ระดับ

4.2 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมในบทบาทของผู้เกี่ยวข้อง ได้แก่ ผู้บริหาร บรรณารักษ์ อาจารย์ผู้สอน และนักศึกษาต่อกิจกรรมการส่งเสริมการใช้สารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ ลักษณะคำถามเป็นแบบปลายเปิด (ดูภาคผนวก จ)

3) แบบสอบถามผู้ทรงคุณวุฒิ ตรวจสอบรูปแบบการส่งเสริมการใช้สารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ (ดูภาคผนวก ช)

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้จัดส่งแบบสอบถามและการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง ดังนี้

3.1 แบบสอบถามนักศึกษา ผู้วิจัยแจกแบบสอบถามนักศึกษาที่เข้ามาใช้บริการสำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศด้วยตนเอง โดยได้สอบถามเพื่อไม่ให้มีการทำซ้ำ เมื่อนักศึกษาตอบแล้วนำแบบสอบถามมาบันทึกข้อมูลจำแนกตามระดับการศึกษาและคณะ เมื่อได้ข้อมูลตามที่กำหนดจึงยุติการแจกแบบสอบถาม การแจกแบบสอบถามดำเนินการระหว่างเดือนเมษายน - กรกฎาคม พ.ศ.2554

3.2 แบบสอบถามอาจารย์ ผู้วิจัยจัดส่งแบบสอบถามไปให้เจ้าหน้าที่แต่ละคณะแจกแบบสอบถามตามจำนวนของกลุ่มตัวอย่างแต่ละคณะ ได้แก่ คณะครุศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และคณะวิทยาการจัดการ ตามจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่กำหนด ดำเนินการระหว่างเดือนเมษายน - กรกฎาคม พ.ศ.2554

3.3 แบบสอบถามผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อตรวจสอบรูปแบบการส่งเสริมการใช้สารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ จัดส่งให้ผู้ทรงคุณวุฒิ ทางไปรษณีย์พร้อมจดหมายนำกำหนดเวลาส่งคืนภายในเดือนมิถุนายน พ.ศ. 2554

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 การวิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถาม โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ ดังนี้

1) แบบสอบถามตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเป็นคำถามแบบเลือกตอบวิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าความถี่ และค่าร้อยละ

2) แบบสอบถามตอนที่ 2 การใช้สารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ เป็นคำถามแบบเลือกตอบ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าความถี่ และค่าร้อยละ

3) แบบสอบถามตอนที่ 3 การสำรวจปัญหาการใช้สารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ เป็นคำถามแบบประมาณค่า 5 ระดับ วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน แล้วแปลผลตามเกณฑ์ที่กำหนด นำนักคะแนนในการตอบดังนี้

ปัญหาระดับมากที่สุด	กำหนดค่าน้ำหนักให้	5	คะแนน
ปัญหาระดับมาก	กำหนดค่าน้ำหนักให้	4	คะแนน
ปัญหาระดับปานกลาง	กำหนดค่าน้ำหนักให้	3	คะแนน
ปัญหาระดับน้อย	กำหนดค่าน้ำหนักให้	2	คะแนน
ปัญหาระดับน้อยที่สุด	กำหนดค่าน้ำหนักให้	1	คะแนน

4) แบบสอบถามตอนที่ 4 ความคิดเห็นต่อกิจกรรมการส่งเสริมการใช้

สารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ เป็นคำถามแบบประมาณค่า 5 ระดับวิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานแล้วแปลผลตามเกณฑ์ที่กำหนด น้ำหนักคะแนนในการตอบ

คะแนนเฉลี่ย 4.51 – 5.00 หมายถึงการส่งเสริมการใช้ระดับมากที่สุด

คะแนนเฉลี่ย 3.51 – 4.50 หมายถึง การส่งเสริมการใช้ระดับมาก

คะแนนเฉลี่ย 2.51 – 3.50 หมายถึง การส่งเสริมการใช้ระดับปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 1.51 – 2.50 หมายถึงการส่งเสริมการใช้ระดับน้อย

คะแนนเฉลี่ย 1.00 – 1.50 หมายถึงการส่งเสริมการใช้ระดับน้อยที่สุด

(บุญศรี พรหมมาพันธุ์ 2546, 37-38)

4.2 การวิเคราะห์ข้อมูลจากที่ได้จากคำถามปลายเปิด ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ

จากคำถามปลายเปิดใช้การวิเคราะห์เนื้อหา การหาความถี่และนำเสนอด้วยการบรรยายสรุปความ

